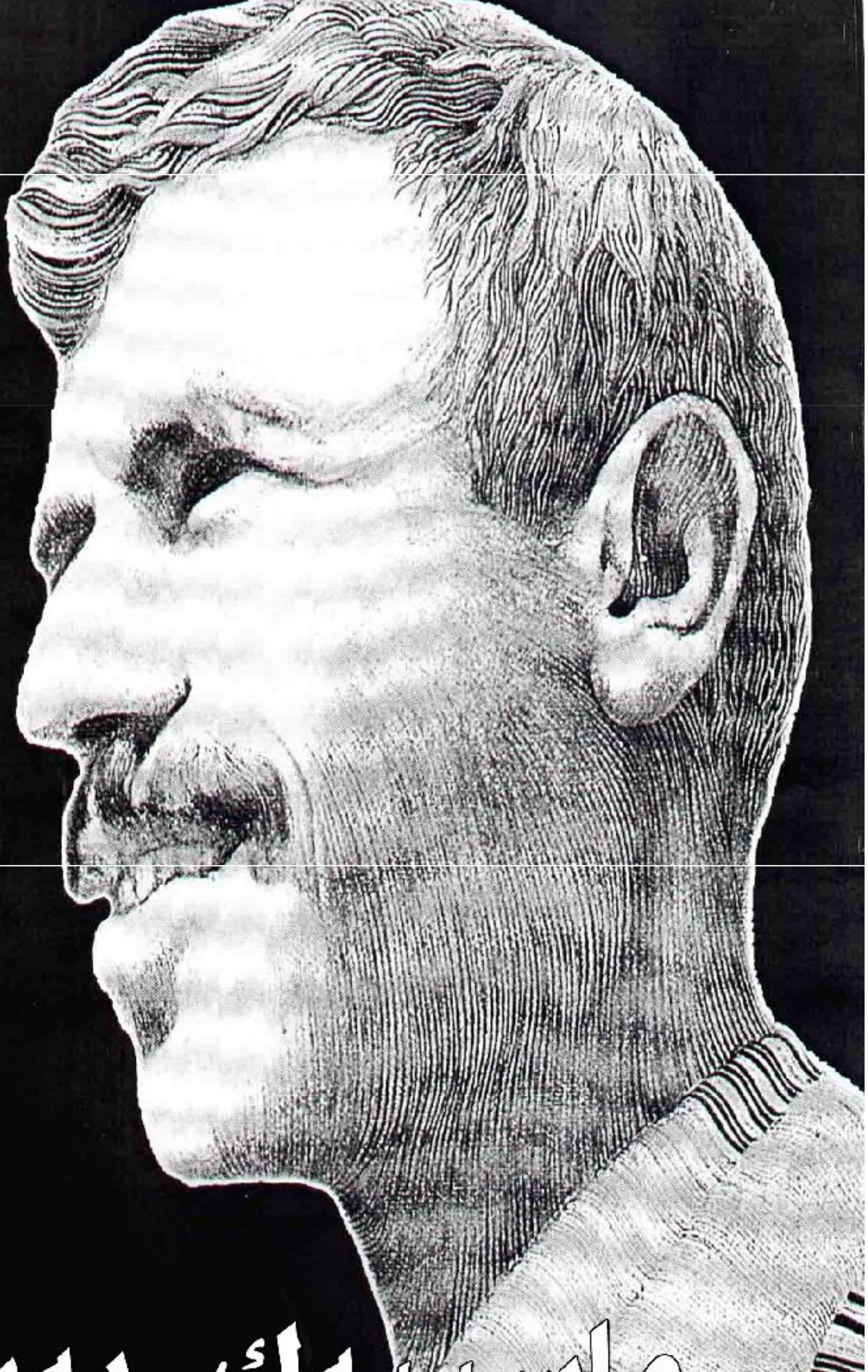

ماسییەك بەسەر شەپۆڵەكانی ئاراسەوە

سەلاح نیساری

"ڕۆژێ دێتەم لەسەرانت بڕەوی، ئێستکێ ئازادی لەداوێن بکەوی"

(هێدی)

سەیرکردن و روانینی شێوەکارو نیگارکێشێک و بەرامبەر بەپۆلێک گوڵ، کۆمەڵێک شاخ، کەروێشکەی گەنم جارێک زەردەپەرو....

تابلۆ گەلی ڕەنگاوڕەنگو کێشانەوەی دیمەن و دواتریش گەلەریو پیشانگای تابلۆکان کەسەرنجی بەسەدان کەس بۆ لای خۆی رادەکێشێ، گۆرانیبێژێک لەکاتی بینینی شۆڕەژن و کیژۆڵەیەکی چاوڕەش و قژکاڵدا، هەستی گۆرانی وتنی دەبزوێ و مامۆستا "حەسەن زیرەک" ئاسایی دەرچڕیکێنی : شەدەلار، جوانی لای بانە، کیژان دەچنە مێرگۆلان، دووگمە داخە دووگمەکان و...

ئێو مام هێمنی شاعیرو پەیکەرسازو موسیقارو بەیت بێژو دیرۆککڤانو تادەگاتە، سەر ئەم خاوەن هەستو خەمخۆرو هیوا روون و مامە خەمەی دڵسوزی هەژارو نەداران و چەقڵی چاوی نەیارو هەژار کوژو بەش مەینەتان.

"سەمەد بێهرەنگی" کوڕە هەژاری تورک زمانی دەستوپێ سپیلکەی گیرفان بەتاڵ و بەزگی تێرو بەزگی برسی، سەمەد ئەگەر بەروح و جەستە لەگەڵ خەڵکی رەش و رووتی کۆمەڵگای خۆی، جیاوازی فرەی هەبوواو لەبنەماڵەی دەستکورت و دەست و پێ قەڵەشیوی رۆژگاری عەولەمەو شارستانییەت و ئەتۆم و کەشفی کەون و کورات نەبا، لەکوێ هەستی بەئازارەکانی "یاشار ئۆڵدۆز وتاری وێردی ماسییە رەشەی چکۆلە" دەکرد؟ نووسەری "(□□) کاتژمێر خەوو بەخەبەری"، یەک هەڵۆو هەزار هەڵۆو بووکە شووشەی بێژەر هەر ئەو نووسەرەیە کەخەم و ئازاری ناخی ئەو هەوێنی ژیانی پاڵەوانی چیرۆکەکانییەتی.

سەمەد سەرەڕای شەیدایی لەئاوایەکانی ئاقاری ئازار شار، سەر بەپارێزگای تەورێز، کەئامانجی سەرەکی ئەو، خوێندەوارکردنی منداڵە هەژارەکانەو رزگارکردنیان لەچنگ دێوە زمەی نەزانیو نەخوێندەواریو تاریکە ژینییە، لەنزیکەوە تێکەڵ بەفرمێسکەکانی ئۆڵدۆز بووەو بەناخی یاشاری بەش مەینەتا شۆڕبوتەوەو بەسەر شەپۆلە سەرهەڵگرتووەکاندا هاوڕێی ماسییە رەشەی چکۆلەیەو تواوەتەوە لەنێو چاوەڕوانی تەخلوینو کوریژگەی چەوەندەرفرۆشدا، بیهرەنگی بێجگە لەوە رۆژانە سەروکاری لەگەڵ دەیان منداڵی قاڵی چن و سەپان و گاوان و خشت پێژو کرێکارە لەحەولی ئەوەدایە هەنگاو بەهەنگا بیانخاتە ڕێ، هاوکات لەگەڵ منداڵانی شارەکانی تەورێزو ئەسفەهان و شیراز، یان ئەگەر هەر نەبێ باڵەوان دوا نەکەون" ئەگەر نان هەیە بۆ هەمووان هەیە" مامۆستای تورک زمانی فارسی بێژ لەقوتابخانەکاندا، کاتێک دەرس و وانە لەمنداڵانی لادێنشین دەپرسێتەوە، هەناسەی ساردی" کیو لەبن دێنێ"! منداڵێک کەبەزمانی دایکی گوێی کراوەتەوەیو راهاتووە بەزمان تۆڕەو کەلتووری تورکی کەئەمە لەدایکی رایەو رۆح و بوونی میللەتەکەی نیشاندەدا" گەلێک زیندووە کەزمانەکەی زیندووەو لەبرەودایە، مرۆڤێک کەزمانەکەی قسەی پێنەکری وەک ئەوە وایە داهۆڵێک بێت لەچەقی بێستانێکدا"

بیهرەنگی تەنیا بەئازاری دوورە ژیاریو بەشخوراوی ناتلیتەوە، ئەو ئاگری ئەو زوڵم و زۆرداریە سوتاندویەتی کەهەروەک گەلی کوردی چەوساوە لەبنەوپاڵی خۆیەوە هیچ کەزمانەکەی لێی زەوتکراوەن وەکو نەتەوەش حیسابی بۆ ناکرێ و هەر بەو پێیەی بیروباوەڕی جیاوازە لەئاقیدەو رووحیاتی شیعەن لەحەولی ئەوەشدان چ تورک زمان و چ کوردیش ملەئاسا رەنگو ریشەیان بکرتێنن، بەڵکە بەهەرامی ئەوان ئەو دارستانە زوو وشک بێ!

سەمەد هەمیشە بەرۆحێکی کۆمەڵایەتیو مرۆڤانەوە بیری کردووەتەوەو هەستی بەکەموکوڕیو زوڵمو زۆرداری کردووە، حەزی بەپیزو هیواو رووناکو روانگەی هەستی بەرفراوان بوون، هەربۆیە بەکرمی شەونمما دارستانێک رووناک دەکاتەوەو بەماسییەکی رەشی چکۆلە بەدووی دنیایەکدا وێڵە کەباوەڕی وایە زۆر لەو دنیایەی کەتێیدایە پانتایی زیاترەو ژیانیش هەر ئەو بزگوڕە نییە کەئەوان پێوەی خەریکن!

"سەمەد" وەکو ئەستێرەیەکی درەو شاوەیە لەتاریکە

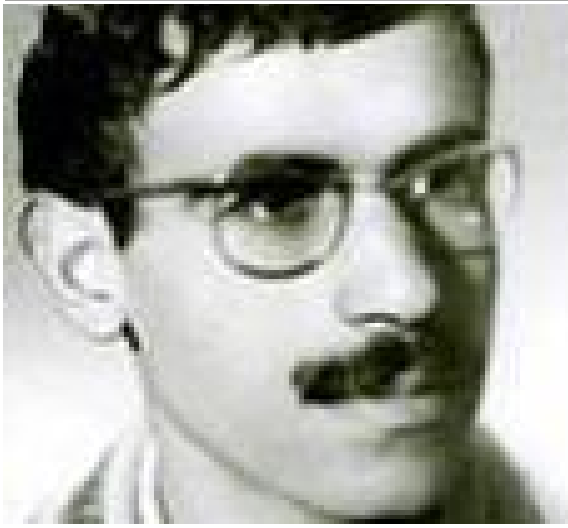

سەمەد هەمیشە بەرۆحێکی کۆمەڵایەتیو مرۆڤانەوە بیری کردوەتەوەو هەستی بەکەموکوڕیو زوڵمو زۆرداری کردووە، حەزی بەپیزو هیواو رووناکو روانگەی هەستی بەرفراوان بوونن هەربۆیە بەکرمی شەونەما دارستانێك رووناك دەکاتەوە

شەودا بەتەوێڵی ئاسمانەوە، خۆ ئەگەر ئەم شەوە زەنگەش نەبێ تروسکەو پرشنگی ئاواها ئەستێرەیەك بێ ماناو سەرنجڕاکێش نابێ، ئەو لەچەشنی گوڵێکی کەش لەنێو دڕکە جاردا رووەاو شنەش بەهەر لایەکدا شەکاندی دڕكو پێکۆڵ لەلەشو لاری راچوو، رێگرتن لەخوێندن بەزمانی دایکی، نەبوونی پەرتووكو بلاڤۆك بەزمانی خۆی، جیاوازیکردنو هەڵاواردنو پەراوێزکردن لەکۆمەڵی فارسی زمان لەهەر بوارێکەوە کەئەمەش تەنیا تایبەت بەئازەری یا تورك زمان نییە، بەڵام خۆ سەمەد، دەست لەسەر دەست دانانیو هەتاو ئاسا لەژێر پەڵە هەوری رەشو چڵکندا تیشكو درەوشانەوەی خۆی وندەردەخاتو دنیای دەوروبەری خۆی تیشكو ئاویژ دەکات، لەشیعرو چیرۆکی هەر مرۆڤێکی، خاوەن ئەزموونو بەتەواوی مانا ئینسان کەنەختێك هەویرو گەوهەری ویژدانو ئینسان بوونی لەمێشكو خوێنو هەناودا هەبووبێ، موتالای کردوونو لەگەڵیاندا ژیاوەو دەستی بۆ بردوونو وەریگێڕاونەتە سەر زمانی زك ماکی خۆی بۆ نموونە لەشاعیری سەوزنشین"نیما یوشیج" لەشاعیری ئازادیخوازی ژێر سێبەرەکانی ئاگریو ئارارات" نازم حیکمەت"...، خۆ ئەگەر سەمەد، لەبناوانەوە بەزمانی زکماکی قەڵەمی بەکاغەزاندا هێنابا، گومان لەوەدا نییە لەوە درەوشاوەتر دەبوو کەئێستا هەیە! هەروەکو زۆر یەك لەمۆستانی خۆی دەڵێن نووسین لەسەر سەمەد ئەركو کارێکی گرانەو قورسە، بەڵام خوێندنەوەی بەرهەمەکانی دەرمانی بیرو هۆشو حەسانەوەی مێشکەو ئەوەی بۆ منداڵی (□) ساڵە نووسراوە زارۆکی (□□) ساڵەش تامەزرۆی خوێندنەوەی دەبێ.

کەوابوو هەر کەسێك زرەی زەنگی ئەم کاروانە بژنەوەی ناتوانێ لەگەڵ کاروان نەکەوێ، لێرەدا هەرچەندە نەمدەویست پێش بارێکی وا بۆ ئەم وتارانە بنووسم کە وەرمگێڕاون، ئەوانیش بیرو بۆچوونی خانە رەنگینانی وەکو "شاملۆو دەوڵەت ئابادی، ساعەدی عەلی ئەشرەف دەروێشسانو نادر براهیمیو..."

ماوەی ئەم نووسراوەیە هەڵدەگرم بۆ پاشباری وەرگێڕانەکانی تر وەك "دیرۆكو ئەفسانەی ئازەربایجان، لێکۆڵینەوە لەمەڕ چۆنیەتی بارهێنانی لەئێران چاپی دەهەم، لەگەڵ سەرجەمی چیرۆکەکانیو..."

ئێر بەم هیوایە هەر گەلو میللەتێك بەدڵێکی شادەوە دەستی باوێتە ئەستۆی بووکی خەونەکانیو بەزمانی خۆی بخوێنێو بنووسێو ئاڵای لەسەری تروپکی ئاواتەکانی شەکاوە بێت.